

- розгляд протоколів зборів акціонерів, тих, кого наділено найвищими повноваженнями, та відповідних комітетів для виявлення проблем з фінансуванням;
 - запити до юрисконсульта суб'єкта господарювання щодо існування судових позовів або претензій та обґрунтованості оцінок їх результатів і фінансових наслідків керівництвом;
 - підтвердження існування, законності та виконання угод про надання або збереження фінансової допомоги з пов'язаними та третіми сторонами, а також оцінювання фінансової здатності таких сторін забезпечити додаткові кошти;
 - оцінка планів суб'єкта господарювання щодо невиконаних замовлень клієнтів;
 - виконання аудиторських процедур стосовно подальших подій для виявлення подій, які пом'якшують чи в інший спосіб впливають на здатність суб'єкта господарювання безперервно продовжувати діяльність;
 - підтвердження існування, умов та достатності можливостей отримати позики;
 - отримання та огляд звітів про регуляторні заходи;
 - визначення достатності фінансування для будь-якого запланованого вибуття активів.
- Але аудитору слід пам'ятати, що в жодному випадку вірогідність банкрутства не може бути оцінена як нульова.

Список використаних джерел: 1. *Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг* (видання 2015 року). Ч. 1 : пер. з англ. – К. : Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2016. – 1249 с.

УДК 336.1

Ю. В. Табенська, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та підприємництва
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Чернівці, Україна

МІЖНАРОДНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ СТАНДАРТИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Ключові слова: державний фінансовий контроль, внутрішній контроль, внутрішній аудит, Інститут внутрішніх аудиторів.

Питання посилення дієвості державного фінансового контролю у країнах із розвинутою та трансформаційною економікою набувають важливого значення в умовах підвищення ступеня глобалізації економічних перетворень. З огляду на зазначене доцільним є подальший розвиток інструментарію фінансового контролю, внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту зокрема.

Світові тенденції розвитку державного фінансового контролю характеризуються достатнім рівнем збалансованості фінансового управління, контролю та аудиту; відзначається посилення рівня децентралізації систем контролю інтегрованих в єдину інформаційно-аналітичну базу.

У розвинених країнах одним із важливих інститутів контролю є організаційно-координаційні центри діяльності контролюючих органів, які забезпечують належний рівень економічної ефективності та результативності використання державних ресурсів. Відповідно до європейських норм та вимог процес функціонування та взаємодії інституційних структур, уповноважених відповідними органами державної влади та місцевого самоврядування на виконання функцій щодо формування, розподілу та контролю за бюджетними ресурсами і зобов'язаннями передбачає наявність системи бюджетного адміністрування [1, с. 7].

Інститут внутрішніх аудиторів (ІА) – міжнародна професійна асоціація, що нараховує більше ніж 170 тис. членів. ІА вважається світовим професійним лідером у питаннях сертифікації, освіти, досліджень та практичної підтримки [2].

Зважаючи на відповідні нормативні та методичні матеріали, виділимо місію ІА, яка полягає у забезпеченні динамічного управління професійною спільнотою внутрішніх аудиторів. Так, діяльність із підтримки внутрішнього аудиту включає:

- забезпечення усесторонньої професійної освіти та розвитку можливостей внутрішніх аудиторів;
- методологічна підтримка – розробка стандартів та інших професійних практичних порад з питань внутрішнього аудиту, а також відповідних програм сертифікації;

- здійснення наукових досліджень щодо внутрішнього аудиту, підвищення ефективності управління та доведення їх результатів до практиків та зацікавлених сторін;
- організація та проведення навчань кращим практикам внутрішнього аудиту;
- об'єднання аудиторів на міжнародному рівні для обміну досвідом та знаннями.

Стандарти ІА та професійні практичні вказівки із внутрішнього аудиту описані у Посібнику міжнародної професійної практики (IPPF). IPPF включає такі елементи [3]:

1. **Обов'язкові вказівки.** Зазначимо, що чітка відповідність з постійним дотриманням принципів, визначених у цих вказівках, є обов'язковими для професійної практики проведення внутрішнього аудиту. Обов'язкові вказівки стосуються як установ та організацій, так і фахівців, які безпосередньо здійснюють внутрішній аудит. До обов'язкових елементів IPPF відносять:

Внутрішній аудит – це незалежна, об'єктивна діяльність з надання впевненості та консультаційних послуг, що має приносити користь організації та поліпшувати її діяльність. Внутрішній аудит допомагає організації досягати поставлених цілей за допомогою системного, упорядкованого підходу до оцінки і підвищення ефективності процесів управління ризиками, контролю, і корпоративного управління.

Внутрішній аудит проводиться в різних правових та культурних середовищах; для організацій, які відрізняються між собою метою, розміром, складністю та структурою; особами як із самої організації, так і ззовні. Оскільки ці розбіжності можуть впливати на практику внутрішнього аудиту в кожному середовищі, дотримання Міжнародних стандартів професійної практики внутрішнього аудиту (далі – Стандарти) є важливим у частині виконання обов'язків внутрішніх аудиторів і функції внутрішнього аудиту.

Кодекс етики – документ, який описує принципи та вимоги щодо поведінки фахівців з внутрішнього аудиту, а також установ, що залучені до внутрішнього аудиту. Він описує мінімальні вимоги щодо очікуваної поведінки та управління процесом, а не конкретні види діяльності.

Стандарти – набір принципів, що описують систему умов для проведення внутрішнього аудиту. Стандарти включають дві основні категорії: Стандарти якісних характеристик (Attribute Standards) та Стандарти діяльності (Performance Standards).

Стандарти якісних характеристик описують характеристики осіб та організацій, що надають послуги внутрішнього аудиту. Стандарти діяльності описують суть діяльності внутрішнього аудиту та надають критерії якості, відносно яких може оцінюватися виконання цих послуг.

Стандарти якісних характеристик та Стандарти діяльності застосовуються до всіх послуг внутрішнього аудиту. Стандарти практичного застосування доповнюють Стандарти якісних характеристик та Стандарти діяльності та визначають вимоги, що застосовуються до аудиторських (А) або (К) консультаційних послуг.

Аудиторські послуги передбачають об'єктивне оцінювання внутрішнім аудитором доказів для формування висновків стосовно установи, операційної діяльності, функції, процесу, системи або інших об'єктів перевірки. Характер та обсяг аудиторського завдання визначається внутрішнім аудитором. Як правило, учасниками аудиторських послуг є три сторони, а саме: 1) особа або група осіб, що є безпосередньо залученими до установи, операційної діяльності, функції, процесу, системи або іншого об'єкта перевірки – власник процесу; 2) особа чи група осіб, які здійснюють оцінку – внутрішній аудитор; 3) особа чи група осіб, які використовують результати оцінки – користувач.

Консультаційні послуги – дорадчі за своїм характером і зазвичай виконуються у відповідь на окремий запит замовника завдання. Характер та обсяг консультаційного завдання визначаються за домовленістю з замовником завдання. Консультаційні послуги, переважно, включають дві сторони, а саме: 1) особу або групу осіб, що надають консультацію – внутрішнього аудитора; 2) особу або групу осіб, що потребують та отримують консультацію – замовника завдання. При наданні консультаційних послуг внутрішньому аудитору слід дотримуватись об'єктивності та не приймати на себе управлінські обов'язки.

У світі внутрішні аудитори працюють у різному середовищі та різноманітних організаціях, що відмінні метою, розмірами та структурою. Крім того, правові засади та кори-

стувачі у різних країнах відрізняються. Проте ці відмінності не повинні позначитися на якості роботи внутрішніх аудиторів, а дотримання Стандартів виступає гарантією професійності та якості реалізації функції внутрішнього аудиту.

2. Жорстко рекомендовані вказівки. Жорстко рекомендовані вказівки, визначені ПА, стосуються формалізації процедур ефективного запровадження визначених ПА's поняття внутрішнього аудиту, Кодексу етики та Стандартів. До цих жорстко рекомендованих елементів IPRF відносяться практичні поради та практичні вказівки.

Список використаних джерел: 1. Табенська Ю. В. Державний фінансовий контроль центральних органів виконавчої влади : автореф. дис. канд. екон. наук : спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / Ю. В. Табенська. – К., 2013. – 20 с. 2. Офіційний сайт Інституту внутрішніх Аудиторів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.iaa.org.ua>. 3. Міжнародні стандарти внутрішнього аудиту [Електронний ресурс] // Європейський інститут державного управління та аудиту. – Режим доступу : <http://eipaa.com.ua/index.php/navchannya/120-mizhnarodni-standarti-vnutrishnogo-audit>.

УДК 657

К. О. Медведюк, студентка

А. С. Орловська, студентка

Науковий керівник: **О. С. Циганова**, ст. викладач кафедри «Облік та економічний аналіз»

Національний університет кораблебудування ім. адм. Макарова, м. Миколаїв, Україна

СТАНОВЛЕННЯ АУДИТУ В УКРАЇНІ

Ключові слова: становлення, аудит, розвиток, проблеми, недоліки, переваги.

Сучасний стан економіки України вимагає посиленого аудиторського контролю за суб'єктами господарювання для достовірності бухгалтерської звітності. Процес реформування економіки привів до зміни системи бухгалтерського обліку та системи аудиту. На початку розвитку аудиту в Україні увага приділялась створенню аудиторських фірм, прийняттю нормативних актів з аудиту, підготовці спеціалістів, організації практичного проведення аудиторських перевірок.

Становлення аудиту насамперед пов'язане з переходом до ринкової економіки. Адже суб'єкти господарювання взаємодіють один з одним, що потребує достовірної інформації про їхню діяльність. Перебудова економіки потребує і змін в аудиті. Спираючись на міжнародний досвід, можна зробити висновок, що без правильної організації аудиту неможливе ефективне ведення фінансової діяльності. Основною метою аудиторської перевірки є відповідність фінансової звітності до законодавчо-нормативних актів та ведення бухгалтерського обліку згідно з чинним законодавством.

Більшість учених світу визнають, що офіційною датою виникнення незалежного аудиту в сучасному його значенні є 23 жовтня 1854 р. Саме тоді Спілці бухгалтерів Единбургу був наданий статус королівської, її членам присвоєно звання «привілейованих бухгалтерів». Спілка бухгалтерів Единбургу налічувала 180 членів, Інститут бухгалтерів та експертів Глазго – 144, а Спілка бухгалтерів Абердіно – 224 [1].

Розвиток аудиту в Україні розпочинається в 1991 після набуття незалежності. Цьому сприяли внутрішні та зовнішні чинники. Зовнішніми чинниками були інтенсивне влиття іноземного капіталу на територію України, а під впливом внутрішніх чинників почала формуватись його законодавча база та практичне застосування, зокрема:

1. Прийняття Закону України «Про підприємства в Україні» (1991), де зазначалось, що річний баланс усіх підприємств підлягає обов'язковому аудиту, за винятком тих, що повністю утримуються за рахунок бюджету;

2. Закон України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні» (1993), який врегулював створення при Міністерстві фінансів України Головного контрольно-ревізійного управління України, контрольно-ревізійних управлінь в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві і Севастополі, контрольно-ревізійних підрозділів (відділів, груп) у районах, містах і районах міст. Де визначались також функції державної контрольно-ревізійної служби, та інші питання.